Ч. 278 Четвер 11 (23) грудня 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
за чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти полїтичні.

(Скликане соймів краєвих. — Внесене Думби в комисиї буджетовій австрийской Делеґациї. — Ухвали молодоческого віча в Празї. — Поголоска о дальшій акциї в справі угоди межи Чехами а Нїмцями. — „Новости" о занятю Порту Артура росийскою фльотою).

Wien. Ztg. оголосила скликане соймів краєвих в Галичинї, долїшній Австриї, Стириї, Країнї, Шлеску і Гориции на день 28 грудня с. р., а соймів краєвих в Чехії, горішній Австриї, Зальцбурзї, Каринтиї, на Буковинї і Мораві, в Тиролї і Форарльберзї та Триєстї на день 10 сїчня 1898; в Дальмациї на день 17 сїчня, а в Істриї на день 20 сїчня 1898 р. — сей послїдний сойм скликано до Полї.

Буджетова комисия австрийской Делеґациї ухвалила вчера слїдуюче внесене пос. Думби, поставлене підчас реферованя справи спільного закона фінансового: О скілько на рік 1898 буде удержана спільність доходів митових в Австро Угорщинї, треба часть тихже, позіставшу по всїляких відчисленях, відшибнути на разї від суми спільних видатків, а позіставший непокритий останок спільних видатків розділити до покритя межи Австрию і Угорщину з увзглядненем закона з 8 червня 1871 р. в дусї постановлень закона з 21 грудня 1867 р. В той спосіб мають бути покриті також надзвичайні видатки. О скілько оплати митові в спільнім буджетї Монархії на 1898 р. будуть творити позицию покритя, треба їх вставити з чистою надвижкою в сумі 53,598 890 зр.

На недїльнім вічу молодоческої партиї в Празї ухвалено шість резолюций слїдуючого змісту: 1) Борбу парляментарну уважає молодоческа партия не лиш за борбу против хвилевого правительства, але й за борбу о перевагу нїмецкого народу в австрийскій державі та о рівне право славяньских язиків, передовсім же ческого. Збори висказують своє признане ческим послам за їх коректне поступоване, а нїмецкій меншости своє глубоке сожалїне. — 2) Збори мужів довіря уділяють необмежене удобрене ческим послам всїх тих кроків, яких они підняли ся, щоби заманїфестувати тїсну звязь теперішної правицї, опертої на рацийональній рівноправности і автономії країв. — 3) Збори обстають притім, що полагоджене национального і язикового спору межи Чехами і Нїмцями може настати лиш на основі повної рівноправности і обох народів в Чехії, на Мораві і Шлеску та щоби то не дотикало ненарушимости і неподїльности ческого королївства. — 4) Остаточною цїлию єсть увільнене державно-правних відносин країв ческої корони до других країв. — 5) Збори домагають ся скликаня соймів, особливо же ческого сойму і протестують против піднесеного обжалованя против автономної управи ческої столицї. — 6) Збори жадають конче знесеня теперішного стану в Празї. — На внесене делеґата Ебенгоха ухвалено вислати привітні телєґрами: ґр. Баденїму, президентови міста Кракова, бурмістрови Пререва, президиї палати послів і всїм предсїдателям клюбів правицї.

Сими днями перебував у Віднї ческий маршалок краєвий кн. Юрий Лобкович. Кажуть отже, що его покликано до Відня на нараду в справі ческо-нїмецкій. Лобкович обставав при тім, щоби ческий сойм був скликаний, бо буджет ческий, котрий виказує кілька мілїонів дефициту, мусить бути конче залагоджений. У Віднї були також тої гадки, щоби скликати ческий сойм, а то длятого, щоби ему предложити справу спору язикового і аж тогди, коли би акция угодова в соймі не удала ся, рішено ся підняти на ново перервані переговори. Мотивом до того має бути головно то, що в 1898 р. закон войсковий мусить бути відновлений і угода з Угорщиною мусить бути остаточно залагоджена. В праских кругах нїмецких кажуть, що ческі февдали і Молодочехи прихильні тій акциї, бо уважають лиш сойм компетентним до залагодженя спору язикового. Але Нїмцї рішучо тому противлять ся. Признають, що правда, конечність державну в залагодженю закона войскового і угоди з Угорщиною, але кажуть, що то не може вже стати ся коштом нїмецкого язика. Нїмцї хотїли би також, щоби бурмістра Подлїпного усунено і щоби намістник Куденгове уступив; они грозять, що не являть ся в соймі і будуть радити окремо або в Теплїц або в Авсиґу.

Потверджує ся вість, що Росия дїйстно заняла в Хинї місто Порт Автур в заливі Веігавеї, але поки що відмавляє Росия сему фактови більшого значіня полїтичного, а представляє его зовсім невинним. „Новости" кажуть іменно: Вїзд російскої фльоти під проводом адмірала Реунова до Порту Артур в тій цїли, щоби там російскі кораблї могли перезимувати, не має на собі нїчого полїтичного, поминувши то, що

41)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Вже розійшла ся була чутка по цїлім домі о тім якімсь дивнім сьвященику і его поступованю, а коли Герве а за ним і Генрі вийшли з будинку, застали перед домом який десяток драґонів, котрі очевидно мали охоту зачепити сьвященика і з ним собі пожартувати.

— Красного маєте коня! — відозвав ся один з них — лиш що трохи сухоребрий. Мабуть чи не за богато напружаєте его в своїй службі?

— Моя служба не знає напруженя анї для мене, анї для мого коня! Але прийде день і година, коли ми оба дістанемо свою нагороду — сказав Бірч, стаючи ногою в стремено.

— То Ви працюєте за нагороду? — спитав другий.

— А вже-ж! — Хиба ж не кождий робітник достойний своєї заплати?

— Ану-ко ходіть та скажіть нам яку маленьку проповідь. Маємо як раз трохи часу, а хто знає, чи она не придасть ся для такої ватаги розбишаків, як ми!

— Вилїзьте ось тут на лавку і говоріть о чім хочете!

Вояки обступили похатника доокола а той кинувши многозначно оком на капітана, що сїв був на коня, відповів:

— Ну, я, мої приятелї, сповню тим лиш свій обовязок! Але ти Цезаре, можеш їхати наперед; нещасливий арештант потребує сьвятої книги, бо его години почислені.

— Так, так, їдь наперед! — крикнуло кількох вояків.

Похатник бояв ся, щоби веселі вояки, котрі що раз близше стали приступати ся до него, не придивили ся, що він перебраний, отже пристав на їх просьбу, вилїз на лавку, відкашлав раз чи два, і почав говорити:

— Послухайте, мої браття, тих слів сьвятого письма, де в другій книзї Самуїла каже ся: „А король жалував ся на Абнера і казав: Чи помер Абнер, як умирає чоловік нерозумний? А ось твої руки не були сковані, твої ноги не були звязані, а як гине безбожний чоловік, так і ти згинув. А весь нарід плакав над ним". — Цезаре, їдь бо, кажу, наперед та привези, бо твій пан жде на ню і не може діждати ся!

В сїй хвили надійшов якийсь офіцир та відозвав ся:

— Чого ви тут поставали, дармоїди? Забирайтесь звідси до своєї роботи і дивіть ся, щоби конї були в порядку, коли прийду подивити ся!

По сих словах офіцира розійшла ся цїла громадка, а похатник скористав з сеї нагоди і сїв на коня, при чім старав ся сїдати поволи і так нїби то незручно як який сьвященик, котрого доси удавав.

— Ну, що-ж — спитав Мазон — чи окульбачив ти вже і заузлав того бідачиска онтам в хатї, щоби ему добре їхало ся на тамтой сьвіт? Кажи старий!

— З тебе безбожний чоловік! — сказав на то сьвященик і здоймив руки до гори та підвіс очи до неба як би в сьвятім гнїві.

— Але покидаю тебе ненарушимим, як вийшов Даниїл з львиної печери.

— Добре, добре, покидай — виноси ся звідси! — крикнув Мазон сердито. — Дїйстно аж гнїв бере чоловіка, що в нашій вітчинї, за котру кров проливаємо, знаходять ся ще такі люди до нїчого!

— Але стійте! — відозвав ся офіцир по хвили. — А ти Цезаре куди їдеш з отсим сьвятцем?

— Він їде по книжку — відозвав ся борзо сьвященик, — котра Вашому плїникови має додати сили і потїхи на послїдну его дорогу, і чей не схочете позбавити умираючого послїдної потїхи.

— Нї, нї, его доля і так сумна. Жаль его, а его тїтка от недавно приймала нас таким знаменитим снїданком. — Але слухайте, сьвятий чоловіче, коли вже той молодець мусить штучно гинути, то нехай то дїє ся бодай під проводом якого джентльмена, а Ви не несїть вже до нас своїх костий, бо здойму з Вас шкіру і Ви їх не позбираєте!

— Щез би-сь ти безбожнику! — відповів на то Бірч і виїхав на гостинець уважаючи при тім, щоби удержати всю повагу сьвященика, а той нїби Цезар поїхав за ним.

— Бог би его побив! — замуркотїв собі драґон під носом. Він їде на кони як патик, а ноги висять ему як у старого кістяка. Коби він так попав ся менї в руки поза онтими гор-

стало ся то случайно в хвили, коли Німці заняли Кіао-Чау. Порт Артур був вже від многих літ назначений яко найдогіднїйше місце в жовтім мори для российских кораблїв на зимівку; що они там тепер заплили, стало ся то за призволенєм хіньского правительства, отже й не може давати причини до нїяких песимістичних висновків і здогадів. Що правительство хіньске само віддало Росиї Порт Артур до розпорядимости, єсть лиш доказом, що оно само не видить в тім нїякої небезпечности для себе. Другим державам, котрі не мають на думцї забирати знову якісь землї в Хінї і не мають причини побоювати ся шкоди для своїх інтересів, може бути байдужним, котре місце вибирає собі российска фльота на зимівку.

Новинки.

Львів дня 22-го грудня 1897.

— **Іменованя.** Президия ц. к. Дирекциї скарбу іменовала комісарів сторожи скарбової Фел. Партикевича, Йос. Сторожиньского, Жигм. Порфановича і Ів. Клїмлія, старшими комісарями, а комісаря Людв. Скарбовского провізоричним старшим комісарем сторожі скарбової. Дальше іменувала Президия Дирекциї скарбу поручника Льва Бастгена, пенсионованого підпоручника Ром. Левицкого і ресціцієнтів сторожі скарбової: Ад. Суходольского, Фел. Вільчкевича та Ів. Чемериньского комісарями сторожі скарбової, а ресціцієнта Людв. Єшкого провізоричним комісарем сторожі скарбової.

— **Є. Е. п. Міністер бар. Лєбль** приїхав вчера о годинї 3-тій по полудни до Львова. — Завтра о 11-тій годинї рано буде Є. Е. п. Міністер уділяти авдиенций в палатї Намістництва.

— **Отворенє колеґії рускої в Римі.** На то торжество, як відомо, виїхав еп. Чехович з крил. Волошиньским і капеляном Погорецким. У Відни був Епископ з крил. Волошиньским дня 13-го с. м. на авдиенциї у Цїсаря. В Римі Папа приняв Епископа і австрийского посла гр. Ревертеру дня 17-го с. м., а дня 19-го с. м. відбуло ся торжество отвореня колеґії при костелї сьв. Сергія (колеґія остає під управою Єзуїтів і має тепер 20 питомців). Рано Еп. Чехович відправив лїтургію, а пополудни відбула ся академія. Отворив єї промовою ректор патер Ісоляні; потім ішли промови питомців, деклямация стихів в честь Папи та Цїсаря і співи. Між гостями були деякі кардинали (між ними Ванутеллї), гр. Ревертера і ин. Підчас обіду кард. Ванутеллї вніс тоаст в честь Цїсаря; Ревертера в честь Папи, а прокуратор о. Левицкий в честь Кардинала і руских Епископів. На торжество наспіло около 50 телеграм.

— **Управителем краєвого карного суду у Львові** на місце радника Двора Бялоскурского іменував Цїсар дотеперішного віцепрезидента львівского краєвого суду Жигм. Жминковского. Наслідником п. Жминковского іменований радник судовий п. Корн. Зубрицкий.

— **З зелїзниць.** Майже всї вчерашнї поїзди раннїшнї спізнили ся головно з причини свїжних заметий. Поїзд краківский, котрим приїхав Є. Е. п. Міністер бар. Лєбль, спізнив ся о 48 мінут. Під Бориничами наїхали на себе два поїзди товарові з причини неуваги машиніста. В наслїдок того ушкодило ся два вози. З людий нїхто не потерпів нїякої ушкоди, а рух поїздів не спинив ся.

— **Нова стация телеґрафу** буде отворена з днем 1 сїчня 1898 в Пасїчній, надвірняньского повіта, при тамошнїм урядї почтовім.

— **Рільнича спілка** завязала ся в Римановї, яко товариство зареєстроване з ограниченою порукою. Після статутів має та спілка на цїли охорону рільництва, рільників і промисловців від визиску при купнї і продажи всїх плодів і товарів а заразом підпомаганє в розвитку рільництва, промислу і торговлї. Головою спілки став п. Казимир Віктор, властитель більшої посїлости. В радї надзираючій засїдають: О. Александер Зубрицкий, греко-кат. парох з Боська, о. Коленьский римо-кат. парох в Римановї, пп. Володисл. Моравский, Тшецеский, Осташевский і ин. Дирекцию обняли: гр. Йосиф Потоцкий і Едм. Лащ.

— **Поміч по причинї елєментарних нещасть.** Краєвий видїл Горішної Австриї вислав ноту до Намістництва в Лїнцу в котрій просить, щоби з огляду на то, що по причинї відрочення ради державної, палата панів не буде могла полагодити ухваленого посольскою палатою предложеня в справі помочи населеню потерпівшому від елєментарних нещасть — полагодило ту справу само правительство на основі § 14 основних законів.

— **Зручний злодій** ставав дня 15-го грудня перед судом присяжних у Львові. Єсть то Еразм Анїшевский, котрого „фахом" було обкраданє склепів. Жертвою его зручности злодїйскої упало у Львові кілька склепів; між иншими у золотника Зісмана украв він товарів на 3000 зр. Суд засудив Анїшевского на кару трилїтної вязницї.

— **За кривоприсягу** засудив суд у Львові Германа Гайльберґа на 5-місячну вязницю. Гайльберґ, торговець деревом, допустив ся того злочину яко сьвідок в процесі Скарбківскої фундациї против редактора Е. Брайтера.

— **Добра служниця.** Тереса Дітріх, служниця у майорової Фелїциї Пайсич, замешкалої при ул. Кохановского ч. 6 у Львові, знущала ся над своєю панею, що лежить спаралїжована, так, що навіть треба єї кормити. Служниця морила єї голодом і цїлковито занедбувала, аж в кінци в спілцї з своїм любовником Каролем Лявферсвайлером спакувала всї єї движимости, а то: вісїм фотелїв, два столи, шафу, лямпу, запависи і т. ин. та постановила виїхати з тим всїм до Перемишля. Полїция повідомлена о намірі служницї арештувала єї і Лявферсвайлера.

— **Славний письменник французский Альфонс Доде** помер оногди наглє на удар серця сидячи з родиною при вечери. На хвилю перед смертию був веселий і не показував нїяких познак так близького кінця.

— **Склянні важки.** Швайцарска рада звязкова позволила уживати скляних тягарів до ваг. Є то винахід начальника уряду до цехованя ваг Шміда і він має вже на него патент швайцарский і вімецкий. Тягарки суть зроблені з окремого рода скла, котре так легко не розібє ся і будуть мали по 2 і 1 кільоґрамови, 500, 200, 100, 50, 20, 10 і 2 ґрами. Ті тягарки мають бути дуже практичні.

— **Землетрясенє.** До віденьских часописий доносять з Риму, що в провінциї Перуджії було в суботу досить сильне землетрясенє. Мури попукали, богато коминів завалило ся, а дзвони дзвонили самі з себе

— **Зі страху перед социялістами.** В суботу прийшов до полїцийного комісарияту десятої дільницї у Відни цукорник Іґнатий Ґотшальк, приніс з собою в полотнянім мішку цїлий свій маєток готівкою около 4.300 зр. і просив урядника приняти ту суму в перехованє, бо на него настають социялісти і хотять забрати єму всї гроші. Прикликаний лїкар сконстатував у Ґотшалька божевільність і его віддано на психіятричну обсервацию.

бами, де закон не богато значить, а я знаю, що би я єму там зробив.

— Вахмайстре! Вахмайстре! — крикнув нараз вояк стоячий на варті. — Вахмайстре!

Замість вахмайстра вибіг по вузких сходах, котрими ішло ся до комнати арештованого, поручник Мазон, та спитав, чого він кличе вахмайстра. Вояк станув в отвертих дверох і недовірчиво споглядав на сидячого там анґлїйского офіцира.

Коли побачив свого начальника, відступив ся покірно і сказав:

— Не знаю, чому, пане поручнику, але менї той арештант якось дивно виглядає. Відколи сьвященик пішов, він якось вже не так виглядає, як перед тим; але здає ся (притім він заєдно зиркав до комнати), що то таки він, бо голова у него так само упудрована, та й в мундурі та зашите місце, де его недавно зранено.

— І Ви наробили такого крику длятого, що сумніваєте ся, чи то той сам арештант? А хто-ж би, до торта, мав то бути, як не він?

— Хто би то був, не знаю — відповів вояк, — але то знаю, що він нараз став меньший і грубший. А подивіть ся, як ним трясе як би від пропасницї!

А то таки дїйстно так було, бо Цезар зі смертельним страхом слухав сеї короткої розмови, а хоч зразу утїшив ся, що его панови удало ся втечи, то таки взяв его опісля страх, що тепер з ним буде.

Капітан Лявтон був би зараз пізнав ся на тім обманьстві, але Мазон не був так бистроумний як его начальник; він обернув ся длятого досить погірдливо до вояка і сказав з тиха до него:

— То нїчо иншого, лиш той сьвященик так перепудив его тамтим сьвітом. Видко наговорив єму, що буде шкварити ся в пеклї. От піду хиба до него та скажу єму яке розумне слово.

— Та бо я чув, що чоловік з великого страху аж побілїє — сказав вартовий — а анґлїйский капітан чомусь почорнів.

Річ була така, що Цезар якимсь неосторожним рухом зсунув собі перуку з уха, і відслонив се одніceньке чорне місце, а вартовий случайно побачив то і наробив крику.

То звернуло увагу Мазона і він прискочив до перепудженого мурина та вхопив его за горло. — Ледви що Цезар зачув, що говорять о барві тїла, як вже був певний того, що его відкриють, і ледви що зачув кроки від тяжких Мазонових чобіт забіг до кута в комнатї.

— Ви хто? — кричав Мазон і за кождим питанєм товк головою старого чоловіка об стїну. — Хто Ви, кажіть?! Де подїв ся той Анґлїєць? Кажи, ти чорна скотино, бо повиснеш на шибеницї замість того шпигуна!

Цезар мовчав. Анї погрозами, анї битєм не можна було з него видобути, аж Мазон став его копати в ноги, чого нїякий мурин не може видержати.

Хоч би й як твердого серця був чоловік, а не міг би був жадати від бідного мурина довшої відваги. Цезар зрадив ся зараз при перших словах:

— Ой, пане! Ви певно гадаєте, що чорний не має чутя!

— Грім же би тебе забив! — крикнув поручник; — та ж то мурин! Цезаре, ти злодюго! Де твій пан і хто то був той сьвященик?

Коли так викрикував, зробив рух, як би знову хотів копнути Цезаря, а той тогди крикнув і став просити ся та обіцював, що все розкаже.

— Хто був той сьвященик? — спитав драґон ще раз і знов намірив ся копнути мурина.

— Герве, Герве! — крикнув Цезар перескакуючи з одної ноги на другу.

— Який Герве? Ти чорний падлюко! — заверещав поручник знов та копнув мурина.

— Бірч! — крикнув з болю і упав на колїна, а рісні сльози покотили ся єму по лици.

— Герве Бірч? — повторив поручник і кинув мурином до землї а відтак чим скорше вибіг з комнати. — До оружия, до оружия! 50 ґіней за голову шпигуна! — Не давайте пардону! На конї!

Підчас того заколоту, який тепер счинив ся, Цезар встав і стогнаючи розтирав собі ноги.

Глава двайцять девята.

Дорога, якою взяв ся похатник з своїм товаришем, щоби дістати ся в гори, тягнула ся може пів милї далеко так, що єї було видко від того будинку, з котрого лише що були утекли; зразу їхали долиною, що тягнула ся аж до спода тих гір, котрі тут стрімко підносили ся в гору, а відтак взяли ся на право, бо мусїли держати ся природних закрутів, щоби дістати ся в саму глубину верховини.

Герве їхав наперед, бо Генрі мав удавати его слугу, але не забував анї на хвильку, що і на конї мусить удавати сьвященика.

По правім боцї стояли намети піхоти, а варта, що була розставлена доокола табора, ходила умірним кроком то сюди, то туди.

Генрі хотїв зразу як найскорше гнати конем, не лиш длятого, щоби втечи, але й щоби увільнити ся від непевности свого положеня, котра его дуже мучила. Але похатник спинив зараз нерозважні рухи молодого мужчини.

— Не гоніть! — крикнув він — чи хочете нас обох згубити? Держіть ся лиш того, що Ви мурин і їдете за своїм паном. Хиба-ж Ви не виділи, що у них конї стоять осїдлані? Або гадаєте, що Ваша нужденна вімецка шкапа могла би видержати погоню Віржінців?

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і виховане.

Добрі ради.

— Кілька слів про вовкиню або люпін. Дивна річ, яка у людий коротка память! Вже стародавні Римляни знали, що ростина, котру они називали по своєму „lupinus" (від слова „lupus", що значить „вовк" — нїби длятого, що та ростина єсть як вовк пажерлива і длятого удає ся навіть на злих ґрунтах) єсть в господарстві дуже пожиточна, а іменно дуже добра на т. зв. зелений гній; але аж майже в два тисячі лїт опісля пригадали собі люди то знову, а радше відкрили на ново ужиточність сеї ростини. В пятьдесяти роках зачали були вімецкі господарі знову управляти ту ростину а насїнє еї платило ся тогди майже в четверо дорожше як жито. Тогди і у нас настала була декуди мода на „любін" або „лубин" — як називано з польска вовкиню. Особливо по містах сїяли его міщани в городах, не знаючи навіть до чого він, а лиш длятого, що сподївали ся з него великого зиску, бо чули від жидів, що той „любін" дорого платить ся. Дехто думав, що з него роблять каву, і длятого були й такі, що нражили зерно вовкинї, мололи і варили з него каву. Та й до нинї поменші господарі мало що більше знають про вовкиню, як тогди, або таки й зовсїм нїчого, хоч в господарствах за границею вовкиня грає важну ролю. Хосен з вовкинї єсть такий: 1) она надає ся дуже добре на т. зв. зелений гній, котрий дуже добре може заступити обірник і чілїйску салїтру; — 2) дає добру зелену і суху пашу для овець; — 3) відгріченим еї зерном можна дуже добре годувати конї, корови, телята і вівцї. Найбільше значінє має вовкиня яко материял на зелений гній. Она має то до себе, що бере собі із воздуха у великій скількости первотворино зване „азотом" і длятого може дуже добре там удавати ся, де як н. пр. на пісках майже зовсїм того азоту нема. А той азот єсть дуже потрібний не лиш для збіжа, але й взагалї для ростин і без него не могли би они рости. Азот знаходить ся у великій скількости в сбірнику і в чілїйскій салїтрі; длятого поле, на котрім брак азоту, гноїмо обірником або навозимо салїтрою. Але часами нема обірника, а салїтра знов дорога і треба добре знати як еї ужити; отже в такім случаю сїє ся на поли вовкиню і приорює ся еї зеленою а она тогди додає земли азоту. Розслїди показали, що на корінцях вовкинї жиють т. зв. бактерії і они помагають тій ростині тягнути з воздуха азот, скоро де в земли его нема. Дальші розслїди показали, що 10 сотнарів зеленої вовкинї, мають в собі майже тілько азоту, що й 10 сотнарів обірника т. є. трохи більше як 3 фунти. На морґ поля треба півтора кірця насїння вовкинї. Отже коли еї в серпни зараз по зібраню збіжа засїємо (чим скорше, тим лїпше) а відтак, коли пізно в осени перші примо-розки еї зварять, приоремо, то будемо мати такий самий хосен, як би погноїли поле обірником, котрого може не маємо, а за котрий треба би дорого заплатити. Иншим разом розкажемо дещо ширше про ужиток вовкинї і еї управу, а тепер додамо ще лиш кілька слів про саму ростину і еї роди. Вовкиня або люпін належить до ростин струкових, таких як н. пр. горох, фасоля, біб і т. п., котрих цьвіт своїми листками нагадує мотиля і длятого називаємо їх мотильковатими. Вовкиня має било досить грубе, буває висока і на 2 лікті, листє має пальчасте а цьвіт жовтий, білий, також темно або ясно синий і рожевавий. Насїнє єсть подібне до фасолї і буває барви сивавої, чорної, червонавої або сорокате. Корінє буває довге а в земли, де дуже мало азоту, осїдають на нїм бактерії і від того творять ся на нїм ґузки. Найважнїйші роди вовкинї суть: 1) Вовкиня жовта (Lupinus lutens), найбільше управлена; має цьвіт жовтий, струки плескаті з кольцем на кінцї, 3 до 6 зерен плескато-круглих блїдо-жовтавих. — 2) Вовкиня біла, струки густо мохнаті. — 3) Вовкиня вузколистна з синим або білим цьвітом. — 4) Вовкиня трівка, розрастає ся що року з корінє, цьвіт звичайно синий, але буває білий та рожевавий. — Вовкиня червона, має червоне, велике зерно, нагадуюче трохи біб.

—. Сїянє морви. Треба би, щоби наші господарі звернули трохи уваги на морву, а могли би з неї мати з часом великий хосен — могли би взяти ся до годівлї шовківника. Навіть не потреба би виводити аж високі дерева; корчі морви були би ще тим догіднїйші, що з них можна би робити живоплоти, а так можна би з морви мати хосен з двох боків. Під засів морви треба вибрати добрий кусень ґрунту в городї, покрити его на кілька цалїв мервою, перекопати і поробити загони на пів сяжня широкі а на 3 сяжні довгі; на кождім загонї треба поробити 4 рівцї на цаль глубокі. Насїнє треба очевидно спровадити собі від якого городника, намочити его на дві доби в водї з солию або салїтрою (на кварту води 4 лути соли або 2 лути салїтри), по вимоченю мішає ся з піском, бо так лекше сїяти, а до того бере ся дві кварти піску на лут насїння. Та скількість вистане на один загін повисших розмірів. Насїнє в рівцях вкриває ся на цаль землею і приплескує ся дошкою. Зараз по засїяню треба підолляти водою крізь ситце а землю межи рівцями вкрити короткою сухою мервою, котра хоронить від висихання і примо-розків; опісля в горячі днї треба підливати вечером. Лїтом в міру потреби треба виполоти, а на зиму вкрити загони на кілька цалїв грубо сосновим четинєм. З лута насїння зійде до 2000 деревець. В осени вибирає ся місце на шкілку. При тім треба зважати, щоби оно не було за вогке анї ґрунт зовсїм яловий і пісковатий, і перекопує ся его на 2 до 3 стопи глубоко. На весну в другім роцї пересаджує ся деревця до шкілки, в рівцях на два рискалї глубоких на стопу одно від другого. При тім головний корінь треба дрібку притинати. Через три роки плекає ся деревця в шкілцї а відтак пересаджує ся їх на місце, де має бути живопліт. Щоби до того виплекати корчі, треба деревця зверха низько притинати.

— Воду до плям можна зробити слїдуючим способом: В кварті теплої води розпускає ся 50 ґрамів білого мила і 30 ґр. соди, а коли та мішанина простигла, додає ся 60 ґр. жовчи з вола, мішає ся добре, а по вистудженю додає ся ще кілька капель цитринового або лавандулового олїйцю. Щоби тою мішаниною вибрати яку пляму, бере ся з неї трошки на мягку щітку, та витирає ся нею пляму, а відтак зараз змиває ся добре теплою водою. Кожда пляма щезне, лиш треба зараз натерте місце змити водою.

Торг збіжевий.

Львів дня 21-го грудня: Пшениця 11·— до 11·20 зр.; жито 7·50 до 7·60; ячмінь броварний 6·— до 7·25; ячмінь пашний —·— до —·— овес 6·50 до 6·80; ріпак 12·— до 12·50; горох 6·50 до 8·80; вика 5·— до 5·50; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·25 до 5·75; гречка 7·— до 7·50; конюшина червона галицка 30·— до 32·50; шведска —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 5·25 до 5·50; хміль 30·— до 60·—.

Телеграми.

Відень 22 грудня. Комісия буджетова сконстатувала згоду всїх ухвал обох Делеґацій. Внесенє Думби (гляди вісти політичні) ухвалено всїма голосами против двох.

Будапешт 22 грудня. Після Pest. Lloyd-а ведуть ся межи правительством а крайною лївицею переговори і роблять надію, що провізория угодова буде ухвалена.

Константинополь 22 грудня. Переговори амбасадорів в справі Крети ведуть ся дальше, але держать ся в тайнї. Зачувати лиш, що з дотеперішного поступу в переговорах можна сподївати ся згоди в тих точках, в котрих доси погляди держав розходили ся.

Кожда пядь дороги, яку можемо уїхати не алярмуючи їх, значить для нас день житя. Їдьте поволи за мною і не оглядайте ся під нїяким услівем, бо тоті люди такі хитрі як лиси, а такі кровожаднї, як вовки.

Генрі лиш з трудом міг запанувати над собою і робив так, як ему похатник наказав.

— Але бо — відозвав ся він — Цезара они борзо відкриють, отже було би лїпше для нас, як би борзо їхали, і заким би они зміркували, що стало ся, могли би ми може доїхати до лїса.

— Ой, Ви їх не знаєте капітане! — сказав на то похатник. Той якийсь підофіцир навіть і тогди дивив би ся за нами, бо гадав би, що то щось не так, як повинно бути. Він так на мене дивив ся, як той кіт, що хотів би на мене кинути ся. Держіть же коня і їдьте поволи, бо ось він вже поклав руку на кульбаку. Коли же сяде, то ми пропали! Та й піхота може нас досягнути кулями.

— Що-ж він тепер робить? — спитав Генрі.

— Відвернув ся від свого коня та дивить ся в иншу сторону. — Так, тепер їдьте трускєм — та не так борзо! Видите он там пікету на поли недалеко звідси — як остро дивить ся за нами!

Не журіть ся піхотинцем — сказав Генрі нетерпеливо — може нас хиба застрілити, — але тоті драґони знов би нас зловили. Ой, Герве, кіньми би нас здогонили! Чи може видите ще щось незвичайного?

— Гм — відозвав ся похатник — там на лїво поза хащами видко дїйстно щось незвичайного. Обернїть ся трохи, але поволи, а самі побачите і то Вам придасть ся.

Генрі скористав з того позволеня і глянув в бік, та аж кров в нїм застигла, коли на власні очи побачив шибеницю, виставлену очевидно на то, щоби его на ній повісити.

З невисказаним страхом відвернув ся знову.

— То знак, що треба бути осторожним — сказав похатник.

— На всякий случай страшно дивити ся! — шепнув Генрі і на хвильку закрив собі очи рукою.

А похатник говорив з огірченем:

— Ви, капітане Вартон, видите еї, коли сонце стоїть ще високо на небі, коли віддихаєте сьвіжим воздухом і кождий крок, що зробить Ваш кінь, віддаляє Вас від шибеницї! До того ще й кожда щілина, кожда скала в горах може Вас укрити перед местию Ваших ворогів. — Але я видів шибеницю виставлену для мене в часї, коли не можна було нїгде сховати ся. Два рази гнив я у вязници і довгими ногами мучив ся в кайданах, та й не мав иншого вигляду, як лиш ту сромну смерть. Коли-ж я відважив ся приступити до малого віконця з кратами, щоби бодай трошки подивити ся на небо наді мною, то не видів більше нїчого, лиш страшну шибеницю. Чотири рази мали ті люди мене в своїх руках і два рази здавало ся менї, що вже дїйстно вибила менї послїдна година. Тяжко умирати, коли знає ся, що нема нїкого, хто би нас пожалував, хто би відчував з нами, та ще коли й зважить ся, що за кілька годин ляжемо у гробі і коли уявимо собі смерть, яка нас чекає. — Ой, капітане, Ви би й не угадали, що дїє ся чоловікови, коли він подумає собі, що мусить досьвіта виступити перед цїкаву, без серця товпу; як всїх очи з гнївом і ненавистию дивлять ся на него, мов би на якесь дике зьвіря. Ой, капітане, серед таких обставин гинути, значить гинути по тисяч разів.

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

2

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цїнах оригінальних.

35

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лікарскі порученя. Проспект в коперті в марках 20 кр.

І. Авґенфельд,
Відень, IX., Turkenstrasse 4.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd

може лише се бюро анонси приймати.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.